

M. CURROS ENRÍQUEZ, "Aires da miña
Terra", ed. B. Varela Jácome, Vigo, Xerais, 1997².

O MAIO

*Aquí ven o maio
de frores cuberto...*
Puxéronse á porta
cantándome os nenos;
i os puchos furados
pra min estendendo,
pedíronme crocas
dos meus castiñeiros.

Pasai, rapaciños,
calados e quedos,
que o que é polo de hoxe
que darvos non teño.
Eu sónvo-lo probe¹
do pobo gallego:
¡Pra min non hai maio,
pra min sempre é inverno!...

¹ *sónvo-lo* é a forma da 2.ª ed.; na 1.ª, emprégase: "sónvol-o", e na 3.ª:
"són vol-o".

Cando eu me atopare
de donos liberto
i o pan non me quiten
trabucos e préstemos,
e como os do abade
frozozan meus eidos,
chegado habrá estonces,
o maio que eu quero².

¿Queredes castañas
dos meus castiñeiros?...
Cantádeme un maio
sin bruxas nin demos:
un maio sin segas,
usuras nin preitos,
sin quintas, nin portas³,
nin foros, nin cregos.

² *que eu quero*: resulta esta lectura do desenvolvemento das seguintes elisións: "q'eu", na 1.ª e 2.ª, e "q'ueu" na 3.ª.

³ *portas*: refírese ó portazgo, tributo que se cobraba por dereito de paso, ás portas das cidades.

CÁNTIGA

No xardín unha noite sentada¹,
 ó refrexo do branco luar,
 unha nena choraba sin trégoas
 os desdés dun ingrato galán.
 I a coitada entre queixas decía:
 "Xa no mundo non teño ninguén,
 vou morrer e non ven os meus ollos
 os olliños do meu doce ben".

Os seus ecos de malenconía
 camiñaban nas alas do vento,
 i o lamento
 repetía:
 "¡Vou morrer e non ven o meu ben!"

Lonxe dela, de pé sobre a popa
 dun aleve negreiro vapor,

¹ Curros Enríquez confesa, nunha nota reproducida ó remate das edicións do libro, que escribiu a "Cántiga" á marxe da lección X da *Economía política*, de Colmeiro, na tarde do 5 de xuño de 1869. O texto poético inspírase na muiñeira composta por Alonso Salgado. Foi musicada despois, por Chané e por Xoán Montes.

emigrado, camiño de América
 vai o probe, infelís amador.

I ó mirar as xentís anduriñas
 cara a terra que deixa cruzar:
 "¡Quén pudera dar volta –pensaba–,
 quén pudera convosco voar!..."
 Mais as aves i o buque fuxían
 sin ouír seus amargos lamentos;
 sólo os ventos
 repetían:
 "¡Quén pudera convosco voar!"

Noites craras, de aromas e lúa,
 desde entón ¡qué tristeza en vós hai
 prós que viron chorar unha nena,
 prós que viron un barco marchar!...

Dun amor celestial, verdadeiro,
 quedou solo, de bágoas a proba,
 unha cova
 nun outeiro
 i on cadavre no fondo do mar².

² Amosan estes versos finais o remate trágico, irreversible dos dous namorados. Esta dobre situación fronteira xa foi glosada polo Prf. Filgueira Valverde: "el no fondo do mar; ela nunha cova campesiña" (Cf.: *Segundo adral*, A Coruña, Eds. do Castro, 1981, pp. 211-214, no ensaio "Unha noite na eira do trigo."